

בש"פ 9713/17 - חלפון שקיר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9713/17

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: חלפון שקיר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע,
מיום 14.11.2017 במ"ת 46342-09-17 שניתנה על-
ידי כב' השופט ד' בן טולילה

תאריך הישיבה: ח' בטבת התשע"ח (26.12.2017)

בשם העורר: עו"ד עינב יתח

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ד' בן טולילה) מיום 14.11.2017 במ"ת 46342-09-17 לעצור את העורר עד

עמוד 1

2. ביום 19.9.2017 הוגש נגד העורר ונגד אדם נוסף כתב אישום, ובצידו בקשה להורות על מעצרם עד תום ההליכים נגדם. כתב האישום מייחס לעורר עבירה של סחר בסמים, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; ושתי עבירות של עסקה בנשק, לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. על פי עובדות כתב האישום, ביצע לכאורה העורר שתי עסקאות בנשק מול סוכן משטרתי: באחת מכר לסוכן רובה ציד ובו שני כדורים בתמורה לסך של 25 אלף ש"ח; ובשנייה, אשר נערכה כשבועיים לאחר מכן, מכר לסוכן אקדח חצי אוטומטי ובו חמישה כדורים בתמורה לסך של 19 אלף ש"ח. בנוסף פעל לכאורה העורר, כחודש קודם לכן, על מנת לקדם עסקה למכירת סם מסוג מריחואנה לסוכן, במחיר של 50 אלף ש"ח לק"ג, ובתוך כך העביר באמצעות הנאשם הנוסף "דוגמה" מסם זה.

4. במהלכו של דיון מקדמי שנערך לפני בית המשפט קמא, הסכימה באת כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה נגדו, כמו גם לקיומה של עילת מעצר. לבקשתה, הורה בית המשפט קמא על הגשת תסקיר מבחן בעניינו של העורר. במסגרת התסקיר, בא שירות המבחן בהמלצה להורות על שחרורו של העורר לבית גיסו בעיר רחובות בתנאי מעצר בית מלאים, תחת פיקוחם של אחיו, גיסו ואשתו, ובכפוף לערבויות כספיות מתאימות.

5. בהחלטתו מושא ערר זה, עמד בית המשפט קמא על נקודת המוצא ביחס לנאשמים שנגדם עומדת תשתית ראיות לכאורה לביצוע עבירות של סחר בנשק ובסמים, ולפיה יש להורות ככלל על מעצרם עד תום ההליכים, זולת בהתקיימן של נסיבות מיוחדות שבהן ניתן יהיה לשחררם. לאחר שהתרשם מחומר הראיות שהונח לפניו, קבע בית המשפט קמא כי עניינו של העורר אינו נמנה עם אותם מקרה חריגים. אדרבא, בית המשפט קמא מצא כי העורר מעורה היטב בעולם הסחר בנשק ובסמים. כעדויות לכך עמד בית המשפט קמא על שימושו במילות קוד בשיחות שקיים עם הסוכן; על דפוס הפעולה המחוכם שבו הועברו הנשקים; על חלקו הפעיל בתכנון העסקאות; על בקיאות שהפגין בעולם אמצעי הלחימה והסמים; ועל נכונותו לערב את בתו הקטינה בקבלת כספים כתמורה לאחת מעסקאות הנשק.

לנוכח האמור, פסק בית המשפט קמא כי חרף היעדרו של עבר פלילי, מאפייניו של העורר ומסוכנותו אינם מאפשרים את שחרורו לחלופת מעצר, לא כל שכן כאשר ניכר שבכוח העורר להוציא עסקאות אל הפועל באמצעות הטלפון בהיותו ספון בביתו. אשר לאמור בתסקיר שירות המבחן, הטעים בית המשפט קמא כי אובחנה בו רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, ולפיכך קבע כי קיים חשש להפרת תנאי השחרור. לבסוף ציין בית המשפט קמא לשלילה את התרשמותו הבלתי אמצעית מהמפקח העיקרי המוצע, שלחובתו עומדות שתי הרשעות קודמות. בנסיבות אלו, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. מכאן הערר שלפניי.

6. בטיעוניה בכתב ובעל פה נדרשה באת כוח העורר בהרחבה לראיות התביעה, וביקשה להסתייג ממסקנתו של בית המשפט קמא בדבר מסוכנותו של העורר, ולהמעיט בחלקו במעשים המפורטים בכתב האישום. לדבריה, אין לייחס לעורר תחכום עברייני, ומנגד יש לשקול את היותו איש משפחה נורמטיבי ויצרני, אשר נעדר עבר פלילי, ואת המלצת שירות המבחן על שחרורו לחלופת מעצר. עוד סבורה באת כוח העורר כי בהימצאותו במעצר במשך ארבעה חודשים ובטראומה שחוה בשל כך יש כדי לשלול אפשרות שיבצע עבירות נוספות, היה וישוחרר למעצר בית. לבסוף, הפנתה לפסיקותיו של בית משפט זה, שמהן משתקפת לשיטתה גישה הנכונה למצות בנסיבות דומות את אפיק חלופת

המעצר ולהורות על בחינת מפקחים נוספים בידי שירות המבחן.

7. בתשובתה לערר סמכה המשיבה את ידה על החלטתו של בית המשפט קמא וגרסה כי בדין קבע כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר באמצעות חלופת המעצר המוצעת. המשיבה עמדה על החשש הממשי להמשך ביצוע העבירות בהיותו של העורר במעצר בית, לנוכח ביצוע העסקאות באמצעות תקשורת טלפונית ועקב נגישותו לנשקים ולסמים. כמו כן ציינה המשיבה את קביעת שירות המבחן בדבר הסיכון האפשרי להפרת תנאי השחרור, ואת הסממנים השונים בחומר הראיות אשר מעידים על שיקול דעתו הלקוי ועל התנהגותו העבריינית.

דיון והכרעה

8. לאחר העיון בערר על נספחיו ובהחלטת בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. מאחר שהצדדים אינם חלוקים לגבי קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמת העורר, וכן ביחס לקיומה של עילת מעצר, מוקדו כאמור טיעוניהם באפשרות שחרורו לחלופת מעצר. אדגיש תחילה כי בנסיבות כתב האישום שהוגש נגד העורר, ניצבת בפניו משוכה גבוהה במיוחד, שכן הלכה היא כי עבירות בנשק - ובפרט עבירות של סחר בנשק - מעידות על מסוכנות אינהרנטית לשלום הציבור, שאותה לא ניתן לרוב להפיג באמצעות חלופת מעצר, אלא בנסיבות חריגות (ראו למשל: בש"פ 399/14 מנשה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.1.2014)). כן נקבע כי חריג זה מצטמצם אף יותר בהיקפו מקום שכתב האישום עוסק בביצוען הלכאורי של מספר עבירות בנשק, באופן שיטתי וחוזר (ראו: בש"פ 8303/07 בדראן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (19.10.2007)). לעמדתי, עניינו של העורר אכן אינו נמנה עם מקרים חריגים אלה.

10. מבלי להידרש למלוא המסכת הראייתית, שאותה סקר בית המשפט קמא בהרחבה, ניכר מהמתואר בכתב האישום כי המעשים המיוחסים לעורר חמורים, וכי התנהלותו מעידה על מידה בלתי מבוטלת של מסוכנות. אין בידי לקבל את טענתה של באת כוחו, שלפיה יש בתקופת מעצרו כדי להקהות מסוכנות זו, משזו אינה נתמכת בתסקיר שירות המעצר, אשר התרשם אף בעת מעצרו כי עודנו נשקף סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצידו ולהפרת תנאי שחרורו.

11. לכך יש להוסיף את החשש כי לנוכח ביצוע המעשים המיוחסים לעורר באופן טלפוני, לא יהיה בשחרורו לחלופת מעצר - יהיו תנאיה נוקשים כשהיו - כדי למנוע באופן אפקטיבי את יכולתו להמשיך בביצועם (ראו: בש"פ 9567/09 קוואסמה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (13.12.2009)). חשש זה אף מתחדד מבחינת החלופה המוצעת לגופה. לא זו בלבד שהמפקחים המיועדים הם קרובי משפחתו של העורר - אפשרות שבית משפט זה הביע לא אחת את הקשיים הטמונים בה, ביחס לנאשמים בעבירות נשק (ראו למשל בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (10.3.2011)) - אלא שבמקרה דנן הטיל בית המשפט קמא ספק ביכולתו של המפקח העיקרי המוצע לעמוד במלאכה הנדרשת ממנו. אינני מוצא טעם לשנות מקביעתו זו, המבוססת על התרשמותה הבלתי אמצעית של הערכאה הדיונית, שבה לא נוהגת ערכאת הערעור להתערב.

12. כידוע, תסקיר המעצר בא לסייע לבית המשפט בבואו לשיקול חלופת מעצר אפשרית, ואין הוא אמור להחליף

את שיקול דעתו (ראו והשוו: בש"פ 9599/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.12.2017)). לנוכח האמור לעיל, תמים דעים אני עם בית המשפט קמא כי לא ניתן לאמץ את המלצתו של שירות המבחן לשחרור העורר לחלופת מעצר. משלא הצביע העורר על חלופה קונקרטית שיש בה כדי לתת מענה לקשיים שעליהם עמד בית המשפט קמא, אף לא מצאתי טעם להפנותו לתסקיר משלים.

13. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט' בטבת התשע"ח (27.12.2017).

שׁוֹפֵט
